Anul IV. Nr. 7. Cluj, Duminecă 14 Aprilie 1929. 2 Lei exemplarul.

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an.....Lei 180·—
Pe un jumătate an.....Lei 90.—
Pe 3 luni.....Lei 40—
Autorităţi şi instituţiuni.....Lei 500·—
In streinătate dublu.

ANUNŢURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDACŢIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 4. — Telefon: 7-69
ADMINISTRAŢIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-86

Avertisment.

Avem în România un partid politic condus de concepţii bolşevice albe, partidul liberal, şi avem singuratice nuclee, slabe, de adevărаţi comunişti, dar ascunşi sub numele de blocul muncitoresc şi ţărănesc.

Partidul liberal propagatorul etatismului bolşevic, şi a anarhiei de sus, fiind la guvern, totdeauna a dispus asupra nucleelor comuniste, prin intermediul conducătorilor bolşevici, plătiţi atât de Moscova, cât şi de siguranţă. Astfel se produceau, la comandă şi în timpul dorit de conducerea liberală, comploturi fanteziste. Siguranţa, natural, descoperea imediat comploturile celor zece oameni; comuniştii ajungeau în vilegiatură la Văcăreşti şi după câteva luni erau din nou puşi în libertate, pentru aşi putea continua rolul dublu de agenţi provocatori liberali şi plătiţi ai Moscovei.

Comploturile comandate, natural, îşi aveau efectul dorit asupra Regelui Ferdinand şi Palatului: Ţara fiind în pericol, liberalii rămâneau la guvern pentrucă erau tari.

Iată că evenimentele dela Timişoara ne dovedesc că nu s'a terminat cărdăşia liberalo-comunistă. Extremele sa întâlnesc şi în opoziţie Şeful liberal din Banat, senilul domn Cosma, în curaja pe ziaristul liberal să transmită ştiri false „Viitorului".

Suntem fericiţi cum s'au întâmplat incidentele dela Timişoara, şi felicităm guvernul pentru ţăria *straşnică pe care a dovedit-o. Tărie care îi prevesteşte o lungă guvernare.*

Partidul şi guvernul naţional-ţărănesc, este şi trebue să fie expresia vie a masselor majoritare din această ţară. Poporul român a votat partidul dlui Maniu, pentrucă vrea ca acest şef occidental să curete ţara de neghină şi de cei ce îi răpeau aerul şi lumina. Curăţirea trebue făcută la dreapta şi la stânga deopotrivă. Liberalii, şi toţi agenţii lor ascunşi prin diferitele slujbe de stat, şi prefăcuţi azi în sabotori laşi ai noului regim, să se trezească la realitate. Pot încă să se adapteze noului ritm pe care naţiunea vrea şi trebue să-l aibă. Dacă nu vor înţelege realitatea, vor zbura în neant ca noroiul de pe roata automobilului ce trece cu mare viteză.

Spre extrema stângă operaţia se simplifică: social-democraţii pot fi — şi azi sunt chiar — utili; dar comuniştii blocul muncitoresc ţărănesc sunt cu totul indezirabili la noi. Ii vom strivi ca pe păduchele, ce ameninţă curăţenia corpului.

Atenţie! Domnilor albi şi roşii!

Nu puneţi la încercare răbdarea poporului românesc!

Nu provocaţi naţiunea prin împunsăturile voastre, căci reacţiunea sănătoasă vine, şi nu poporul va avea de perdut din acea mişcare regeneratoare.

Dacă în zece ani de luptă grea am îngenunchiat dictatura albă, şi dacă din sentimente de patriotism superior nu am cerut capul învinşilor să nu se obrăznicească împreună cu aliaţii lor comuniştii că o păţesc; pentrucă suntem hotărâţi sa ne păstrăm şi să ne apărăm poziţia câştigată prin luptă Şi slavă Domnului avem destule resurse şi mijloace ca să ne apărăm cu dârjenie şi deplin succes.

„Chemarea"

Adulmecătorii.

Aceştia sunt câinii de vânătoare închişi între zăbrele, cari cu nasul în vânt adulmecă zarea, tremură şi se scheaună, îndată ce miros de sălbătăciune, adus pe aripi de vânt, le sgândăre nările...

Dar tot adulmecători sunt şi acei naufragiaţi politici cărora soarta le-a hărăzit numai nenoroc pe întinsul şi largul mărilor pe unde au plutit, aciuiaţi în coada partidelor lor politice. Căci ***aceştia,*** *aceşti pituluşi cari fac politică de-a ascunselе, aceşti* ***îndrăzneţi****, anonimi, îndrăzneţi* ***numai*** *pentrucă le stă în faţă anonimatul, sunt cei ce la alesul bobocilor n'au norocul să apuce ceva. Atunci se supără foc. Şi 'n supărarea lor bârfesc, bârfesc în taină cât pot pe ce-i ce le-au luat-o înainte, dar ceeace fac cu tot devotamentul e* **pânda.** *Stau la pândă în colţuri de stradă, în cafenele, în birourile lor, la catedrele lor şi de multeori chiar lângă masa altarului unde se înlâmplă să oficieze, sfânta slujbă — din Crăciun în Paşti.*

In privirea lor se strecoară ură, faţă de toţi cei ce li s'au întâmplat vreodată tovarăşi; zimbesc, totuşi, când li se întinde mâna şi-şi netezesc mustaţa căruntă — unii o au şi aşa — ca să-şi ascundă crisparea gurii, semnul trădător al chinului.

Iată-i: s'au întâlnit ***doi*** *adulmecători! se cunosc, căci îşi au semnele lor, semnele impuse de fatalitate. Dacă se întâmplă să se întâlnească într'o sală — fie şi sală de conferinţă profesorală — dau bineţe tuturor (săracă bineţe venită* ***din suflet****, cum nu sameni cu bineţea* ***lor****!), dar între* ***ei*** *îşi strâng simţitor mâna, se strecoară tiptil la locurile lor obicinuite, şi ciulesc urechile. Parc'ar fi nişte cai nărăvaşi, cari aruncă cu ce pot, mânca-i-ar ciorile! In clipa aceasta pândesc. Se fac că vorbesc între ei — adulmecătorii, par indiferenţi la ceeace se spune în preajmă-le, da nimeni nu aude mai bine ca ei ceeace se vorbeşte. De se întâmplă să scape cuiva o vorbă care-i atinge şi numai cu un punct de pe vorbai, să-i vedeţi cum tresar, ca muşcaţi de şarpe. Apoi încep: că nimic nu-i bine ce se face de alţii, că... cutare a promis că va face aşa şi aşa şi n'a făcut nimic. Şi acuză pe capete pe toţi cari li se par că i-au întrecut în noroc.*

Adulmecătorii aceştia îşi au psihologia lor caracteristică. Sufletul lor e ca şi o baltă peste care s'a ţesut des ţolul broaştei. La suprafaţă e de un verde atrăgător, iar dacă îl sgânderi, duhneşte mocirla înăduşită. Aşa e sufletul adulmecătorilor. Pare, uneori, liniştit şi împăcat cu sine, — părere fireşte! Şi, poate datorită ostenelii de înfrânţi ai sorţii, par uneori firi împăciuitoare. In clipe ca şi aceste adulmecătorii sunt cei mai perfizi. Mai ales de li s'a întâmplat să treacă şi prin şcoli popeşti. In şcolile acestea au învăţat poruncile lui D-zeu. Au învăţat ce trebue să facă şi ce să nu facă! Dar fiindcă în nici o ***poruncă*** *dumnezeiască* ***nu*** *porunceşte* ***să faci binele*** *totdeauna, ei se mulţumesc să implinească legea, adică să nu facă binele, atunci când orice om cu frica lui D-zeu simte imperios porunca de-a face binele. Poate că tablele lui Moise anume nu cuprind şi porunca aceasta expresă: „să faci binele* ***totdeauna****", — ca falşii interpreţi ai poruncilor dumzeeşti să-şi tradeze uriciunea sufletului, care nu mai are putere să se strecoare şi* ***printre*** *literile legii, să citească şi să simtă adevăratele porunci. Adevăr grăiesc: Din răutatea lor îi veţi cunoaşte pe dânşii, sunt adulmecătorii. Zimbetul lor acru, privirea amară, sufletul răscolit de ură şi de pândă.*

G. Olteanu.

Memento.

In procesul de refacere morală a ţării, iniţiat de guvernul Maniu, se impune cea mai straşnică asprime şi consecvenţă. Nu există motiv atât de puternic care să facă guvernul să deviese câtuşi de puţin dela linia de conduită ce şi-a impus-o. Nici-o autoritate nu poate trece peste preceptele morale, căci fac parte integrantă din programul de guvernare al partidului naţional-ţărănesc. Cinstea politicianului, a demnitarului şi funcţionarului trebue să fie mai presus de toate şi să formeze cel mai important criteriu de judecată la însărcinările ce se dau, la numirile ce se fac.

Deasemenea nu poate fi admisă nici o scuză din partea celor găsiţi vinovaţi în chivernisirea banului public, în exercitarea funcţiunilor încredinţate şi în aplicarea legilor. Orice abatere, abuz, reacredinţă şi excrocherie trebuiesc sancţionate cu asprime exemplară — aş zice cu cruzime — pentruca procesul de asanare, terapeutica morală să fie cât se poate de radicală.

Operaţiunea şi măsurile profilactice trebue să fie desăvârşite, tot ce-i putred, bolnav şi contagios trebue stârpit din rădăcini.

In faţa acestui imperativ categoric cad şi amuţesc interesele, de orice fel ar fi, de oricine ar fi susţinute, ***singur interesul superior al ţării urmând să fie îndreptarul nostru al tuturora.***

Suntem atât de geloşi de reputaţia partidului, a parlamentului şi guvernului încât vom lupta din răsputeri pentruca prin nimic această reputaţie să nu fie pătată, ca nimeni să nu o mânjească. Şi vom reacţiona numai decât, cu violenţă şi hotărâre ori de câte ori vom observa că prin mlaştinile politice nu se va umbla pe potecile curate.

Suntem duşmani hotărâţi ai nepotismului şi nu putem admite transacţiuni şi îngăduinţă când e vorba de interesele publice. Pentruca acestea să fie bine servite, se impune o raţională distribuţie a pensului de muncă, mai ales în posturile de comandă cari reclamă oameni întregi.

Tendinţa de specializare din ţările streine trebue să ne dea de gândit. E doar cu neputinţă să faci faţă nevoilor multiple şi să soluţionezi problemele mari fără a le studia temeinic şi fără a dispune de cunoştinţe de specialitate.

Complexitatea problemelor cer oameni de inimă, oameni devotaţi marilor cauze şi realizări pe cari le aşteaptă ţara dela noul guvern. Fiecare om să fie pus la locul potrivit aptitudinilor lui.

„Ar fi stupid să cari gunoiul cu cai de cursă" exclama într'o bună zi un venerabil politician. Acolo unde serviciile publice cer oameni titraţi, să fie puşi oameni cu titluri academice, oameni de branşă. Să se facă o bună distribuţie a muncii.

Numai aşa vom putea obţine maximul de rendement şi răsplăti meritele şi talentele.

© BCUCluj

Intre reorganizare şi lichidare.

Infrânt de vremuri şi de oameni, depăşit de evoluţia istorică şi rosturile noui ale României întregite, partidul liberal încearcă să s'agaţe de ecranul actualităţii printr'o fariseică operă de reorganizare, ai cărei stegari să fie tinerii partidului.

S'au şi găsit de fapt câţiva tineri cari să anunţe acţiunea de „reorganizare" şi în fruntea lor stă însuşi sunătorul nume al dlui George Brătianu. Numai cât opinia publică cunoaşte azi atât de bine vechile sisteme liberale încât cu greu se lasă înşelată de o acţiune care dacă are ceva veridic la suprafaţă, apoi e pustie de suflet şi de orice ideologie nouă, în profunzime.

In ultimul timp, de când partidul brătienist s'a trezit din *„liberal"* (în adevărata semnificaţie a cuvântului) un partid de aspră dictatură, s'a căutat de multeori de farseurii crescuţi în şcoala Porcului să ni se joace aceeaş comedie, fără ca la început să fi putut cineva descoperi trucul, dar azi încercarea pe care saltimbancii de totdeauna ai circului politic, *liberalii*, au intreprins-o din nou — rămâne perfect descoperită şi ridicolă.

Liberalii, ori că vreau să inoculeze propriilor lor cadre injecţii de optimism, ori că vreau să convingă opinia publică de vigoarea şi vitalitatea partidului: alt rost *„reorganizarea"* pe care o trâmbiţează strident pe la toate răspântiile, n'a avut şi nu are.

„Reorganizare" e o noţiune care egalează o trezire la viaţă nouă, o întremare şi o înzdrăvenire a cadrelor partidului până în cele mai adânci cute prin o renunţare la ce a fost rău în trecut şi prin adaptarea nouei ideologii nevoilor imperioase ale prezentului.

In cazul partidului liberal ar însemna o revizuire radicală a conştiinţii morale (dacă se mai poate vorbi despre „conştiinţă morală" la liberali) şi o abdicare dela toate mijloacele bizantine prin practicarea cărora partidul liberal ne-a făcut cunoscuţi în faţa streinătăţii ca pe cea mai coruptă ţară din Balcani.

Dar, că liberalii vor sinceri acţiunea de reorganizare prin renunţarea la păcatele din trecut — avem tot dreptul să ne îndoim şi să stăm de veghe. Pentru ca opinia publică să nu fie din nou, a sută şi a mia oară înşelată.

Am spus că în al doilea rând o operă de *reală* reorganizare reclamă: adaptarea unui program de guvernare rosturilor noui ale actualităţii, lege general valabilă atât pentru individul singuratic cât şi pentru organizaţiile social politice mai largi. Fără această adaptare, partidul liberal e sortit să piară prin chiar *anacronismul* său, să se sbuciume în aceeaş tragedie ca şi *„Götz von Berlichingen"* eroul medieval ce s'a sfârşit fiindcă n'a fost în stare să se aclimatizeze vremurilor noui, în cari a fost silit să trăiască după prăbuşirea organizaţiei feudale.

Liberalii se văd ei înşişi sleiţi, cu oasele pustii de măduvă şi cu arterele anemiate de orgiile guvernărilor celor 70 de ani, cât ţara românească s'a numit „Brătienia".

Prin campania de „reorganizare" partidul liberal încearcă ultima carte.

Desigur nereuşită. Dureros e însă că massa de manevră o constitue un anumit tineret, care chiar dacă şi-a pierdut orice busolă morală, are totuşi un titlu oarecare, pe care i-l dă tinereţea.

Reorganizarea liberalilor s'apropie mai mult de o zvârcolire similară celui care s'agaţă de o frunză, pentru ca să scape de un înec sigur. Reorganizarea partidului liberal e mai mult un antidot ineficace dat unui organism otrăvit iremediabil prin păcate fără număr, prin nelegiuiri blestemate şi scabroase.

In năzuinţa de reorganizare a partidului liberal, svâcneşte mai mult decât sângele ozonat de întremare, *sângele negru*, neoxigenat al unui organism muribund.

Svâcneşte tragedia sfârşitului, preludiază *o lichidare* a cărei deslegare definitivă se va produce nu peste mult.

Bazil Gruia.

Articolul 46.

(at) Neobositul ministru al Industriei şi Comerţului dl *V. Madgearu*, obţinând mână liberă pentru deparazitarea ministerului comunicaţiilor, n'a zăbovit nici douăzeci şi patru de minute şi a făcut lucruri ce alţii nu le făceau poate în câţiva ani

Cine şi-ar fi putut închipui vreodată, că faimosul Consiliu de administrare *a bunurilor* căilor ferate... poate fi aruncat în aer cu un singur articol, cu articolul 46 din legea de organizare a cfr.-lui?, care nici nu e invenţia dlui ministru Madgearu, fiind de origine pur liberală?

Nimeni şi totuşi s'a făcut.

E mirare dacă gestiunea cfr.-ului mergea prost? Putea să meargă bine când însa-şi suprema instanţă conducătoare: *Consiliul de Administraţie, era născut din păcat, din încălcarea unui articol de lege al cărui necesitate au justificat-o* însuşi legiferatorii liberali, legiferându-l.

La acel minister, deşi s'au perindat atâtea „excelenţe" şi „vice-excelenţe", n'au dat de faimosul art. 46. A trebuit să vină un „oaspe", un ministru interimar ca să remarce starea anormală.

Pentru dl ministru Madgearu, aplicarea curajoasă a art. 46 poate fi o mândrie şi pentru guvernul din care Dsa face parte ca un puternic stâlp al lui, un strălucit succes. Nu mai puţin maniera elegantă şi occidentală cu care dl prim-ministru a înţeles să rezolve „criza".

Art. 46, salvatorul averei colosale ce este cfr.-ul pentru un neam, dă ţării cele mai justificate speranţe pentru un viitor apropiat mai primăvăratic, repunând cfr.-ul în patrimoniul naţiunii.

Deparazitarea cfr.-ului de lipitoarele nemiloase ce i-au supt sângele un deceniu, este una din cele mai răsunătoare succese ale guvernului; efectele-i binefăcătoare nu vor întârzia.

Felicităm guvernul pentru buna idee de a-şi întoarce privirea şi către cei mai bravi prieteni de opoziţie ai partidului naţ.-ţărănist cari au fost ceferiştii, demni de o soartă mai bună şi de o solicitudine mai pronunţată a partidului naţional-ţărănist.

Aviz. Orice manuscrise se vor trimite pe adresa ziarului *„Chemarea"*, Str. Regina Maria 4. (Tipografia Naţională) Cluj. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. *Redacţia.*

Chemăriştii şi Vestitori.

Ambele numiri implică organizaţii juvenile de natură politică socială. — Chemăriştii s'au născut în focul luptei dârze de opoziţie, atunci când partidul naţional primia pe lângă loviturile din afară ale clanurilor ciocoieşti liberalo-averescane, şi trădarea din năuntru, din partea acelora la care mirosul fripturii era mai puternic decât un crez politic. Chemăriştii sunt expresia devotamentului şi curajului civic în lupta grea dintre două lumi: cea nouă, care aveu de partea ei sărăcia materială, dar bogată în cele mai frumoase idealuri de dreptate, libertate şi demnitate cetăţenească, şi cea veche sclerozată în apucăturile murdare şi meschine ale fanarului, dar imbietoare prin toate bunurile şi bunătăţile ce le aducea puterea, guvernarea de exploatare şi îmbogăţire.

Când în focul luptei conducători vajnici, ostaşi bătrâni şi de încredere şi-au vândut sufletul la masa Porcului, tinerimea de aici din Ardeal a ieşit la luptă, ca la 48, spunând ritos: „mai suntem şi noi! Avem şi noi un suflet şi un crez"!... Şi au început lupta de îmbărbătare şi trezire a mulţimii desorientate dând un exemplu magistral de civism trădătorilor, şi un impuls multora din cei rămaşi la cârmă, dar cu sufletul îndoit.

Aşa, au apărut chemăriştii: în cea mai grea cumpănă de opoziţie cu un singur crez acela al luminării masselor, al încurajării la luptă cetăţenească, pentru drepturile unui neam liberat, dar care nu era încă liber în ţara lui.

Vestitorii, sau tineretul liberal, sau liberalii cari se deşteaptă, numele organizaţiei — dacă există — este semnificativ. Dar când s'au deşteptat? Vestitorii s'au trezit de mirosul fripturii porcine care ademenise şi pe bătrânii sărmani cu duhul. S'au trezit „vestitorii" în vremea guvernării tiranice ciocoieşti, ca să apere această tiranie şi să ţipe în toate părţile „puterea", capacitatea, miracolul guvernării decedatului tiran dela Florica. Indulciţi şi mânjiţi din fondurile secrete ale macacului Guţă dela siguranţă ori ale broscoiului cântăreţ al „lacrimilor noastre", şterpelitori de sutare, dela vre-o cantină, ori vre-un bal studenţesc, sau chiar de mii, zeci de mii dela „Petru Maior", vestitorii sunt consenqvenţi cu ei înşi-şi, cu crezul de tarabă şi învârteală brătienistă...

Vestitorii, fii de ţărani îi vei găsi la colţuri de stradă, spre ruşinea lor — vorbind cu scârbă de „opinca puturoasă" incapabilă de orice act cetăţenesc, inconştientă massă amorfă care trebue condusă prin apăsare, prin măsluire de alegeri, cenzură şi stare de asediu; dar apărând burghezia română liberală, „a cărei necesitate se confundă cu existenţa statului, a cărei creiare şi consolidare o justifică chiar furtul, exploatarea vampirică, care-s legi naturale"... şi, câte alte năsbâtii zeletiniste, papagalizate de vestitorii liberali.

Nu zău, dar aceşti tineri sunt caraghioşi: a vesti ce? morala Porcului, capacitatea stârpită vintilistă, panglicăria veşnicului şef candidat dela Vâlcea? sau ofensiva culturală a lui nenea Trapanache petrolistul din Buzău?...

Tineri vestitori, nu v'aţi simţit loviţi în demnitatea de oameni cuvântători, de bâlbăelile agramatice ale „şefului ereditar", ori de caragealismele doctorului culturii, cu ocazia conferinţei liberale dela „Corso"?? Ce întrebare? Păi tocmai această absenţă a simţului demnităţii şi realităţii vă justifică existenţa...

Liberal român şi ideal sunt două noţiuni care se exclud prin concepţie. Chemăriştii şi vestitorii: ce contrast!

Deoparte o generaţie nouă cu idealuri de dreptate şi devotament pentru marea mulţime; de alta degenerarea în faşă, ghicitori de toamnă, cari vestesc sosirea iernii, ce inghiaţă simţul moral şi demnitatea, guiţatul postum al Porcului.

Dinu Florian.

Maniacul dela Naţiunea!

Fiţuica liberală „Naţiunea", redactată de existenţe rupte şi neisprăvite, se bucură de colaborarea asiduă a îmbătrânitului, ca să nu zic ramolit, prof. univ. Bogdan-Duică. Ceeace nu înseamnă că ramolitul nu e şi un mare învăţat, fiind notoriu că în lumea universitară aceste două noţiuni se împacă. Acest ma-are savant, pe care în migăleala sa filologică stupidă îl apucă din când în când nostalgia noilor ştiinţe, este şi un ambiţios nemăsurat. De când în pelerinajul său fără casă şi masă s'a stabilit în fine în capitala Ardealului, şi-a luat în cap că el e Gheorghe Lazar al Ardealului, înaintea căruia toată lumea ardeleană trebue să se închine. Şi cum ardelenii puţin se sinchisesc de învăţăturile lui scoase din vechi ziare, turbă şi se răzbună. Mai nou e supărat pe nordul Ardealului, care ar fi prost şi nerecunoscător faţă de vechiul Regat, deşi acesta din urmă a dat ţâţă la atâţia români din Ardeal. Cu inevitabile date statistice şi cu noi teorii din al său sec cap ne ameninţă, dacă nu vom primi cu osane toate lăpăduturile Bucureştilor, care sunt trimise aici spre balcanizarea Ardealului ca recompensă pentru contribuţia Ardealului la renaşterea Principatelor.

Să ne dea voie, sbârlitul savantlâc, să râdem puţin de noua sa descoperire. Pentrucă *mişcarea populaţiunii* este cu totul altceva, decât inundarea politicianismului regăţean în Ardeal, cum se practică de 10 ani încoace. Niciodată Ardealul n'a protestat şi nu va protesta contra comercianţilor, industriaşilor, meseriaşilor, intelectualilor liberi şi muncitorilor din vechiul Regat, cari vor să-şi fondeze un cămin în Ardeal. Munca şi capitalul regăţean e bine primit. Aceasta penetraţiune spontană a vechiului Regat în Ardeal e de aşteptat ca în viitor să ia un caracter mai pronunţat, constatat fiind, că vechiul Regat dă un procent al creşterii populaţiei mai ridicat, decât Ardealul şi Banatul.

Dar întroducerea machiavelică în organismul sănătos al Ardealului a politicianismului degenerat, detestat de chiar cei mai buni fii ai vechiului Regat, e altă treabă. Şi până ce mai curge în noi sânge românesc, nu vom înceta să reacţionăm contra acestor microbi distrugători de coheziune sufletească şi de unitate frăţească. Nu teoriile slăbănoage ale răutăciosului bătrân vor impiedică manifestarea unui instinct sănătos! Nici statisticile lui nu vor putea schimba părerea noastră despre acest flagel fanariot al neamului românesc, pe care dacă în trecut l'am putut cunoaşte numai din spuse şi cetite, azi îl simţim din experienţă, încât nu-i nevoe să-l studiem la faţa locului.

Liber e şi îi stă bine savantului nostru, să fie recunoscător vechiului Regat, care l-a primit când a părăsit Ardealul, unde i s'a împuţit brânza, dar să ne mai slăbească cu învăţăturile lui neghioabe. Mai bine să-şi vadă de catedra sa, de care a ajuns să-şi bată cu adevărat joc, în loc să o onoreze. Altcum îi vom striga din nou: *nebunii la carantină!*

Poşta Redacţiei.

Dr. Emil Pop — Paris. Am dispus să se trimeată regulat la „C. E. D. Carnegie" Paris. Colaborarea prietenilor din străinătate, de cari amintiţi, ne măgulește mult. Mulţumim din suflet.

Cel mai bun preparat contra căderii părului este

„Perogen-Fortuna"

Se găseşte la

„Farmacia Fortuna"

Cluj, Piaţa Unirei No. 33.

© BCUCluj

Scrisori din Paris.

L'Entente Cordiale....

La Cannes sub ceriul azuriu de veşnică primăvară, unde palmierii se închină uşor la adierea vântului, ce vine de pe întinsul albastru al mării, înainte cu un sfert de veac s'a încheiat o înţelegere între Franţa şi Marea Britanie, a cărei importanţă şi rezultat politic îl simte azi Europa întreagă.

Până la aceasta dată cele două mari puteri europene aveau o serie de conflicte istorice şi de politică colonială. Concurenţa dintre ele a lăsat mână liberă Germaniei, care prin diferite tratate de alianţă şi comerciale a pus stăpânire asupra Europei Centrale, orientale şi Balcani formând formidabila forţă a Blocului Central European. In acest timp iscusinţa diplomatică, cu care Austria a ştiut să tranşeze marile revoluţii paşoptiste cari făceau să trosnească acest imperiu din toate încheieturile sale şi a făcut din ea într'un timp un fel de arbiter Europae, trece tot mai mult în mâinile viguroase ale prusiacului, care bazat pe cadre militariste şi economice organizate admirabil îşi permite o politică de ofensivă a contra tot ce nu e german şi o politică de conquistadă colonială.

Cine ştie care ar fi situaţia de azi a Europei întregi dacă în primăvara anului 1904 la Cannes printr'o curtoazie diplomatică Franţa şi Englitera nu ar fi admis deciziunea pentru un raport cordial, amical asupra tuturor chestiunilor pendente dintre ele.

Aceasta dată de altfel înseamnă o nouă epocă şi în luptele politice ale Românilor. In scurt timp Partidul Naţional din Ardeal proclamă abandonarea pasivităţii şi întrarea în acţiune. Efectul imediat al acestei politice e, că deputaţii tuturor naţionalităţilor din Ungaria au format comitetul lor parlamentar şi au realizat o armonică colaborare politică între aceste naţionalităţi. In această colaborare mijiă deja ideia unei noui formaţii politice, ce s'a realizat după războiul mondial în: „La Petite Entente".

Tot cum în acest timp în urma revoluţiei în Basarabia renaşte graiul şi sufletul moldovenesc, par'că presimţia sosirea dreptăţii istorice.

Că acest act de curtoazie a fost una dintre cele mai mari succese ale diplomaţiei moderne s'a dovedit prin evenimentele ce au urmat dela prima buburitură de tun din 1914 şi până când pe Arcul de Triumf din Place Etoile, a sunat goarna păcii victorioase.

Conduita politică a Entente-i pur defensivă, faţă de politica agresionistă a Puterilor Centrale, a dat naştere la noua conduită diplomatică modernă la ideia arbitrajului şi ai neagresiunii.

Şi dacă Societatea Naţiunilor giranta păcii mondiale, depozitara politicei de arbitraj şi a politicei de prevenţiune în interesul asigurării cu eficacitate a păcii mondiale a adoptat ca bază politica de conduită defensivă, este recunoaşterea concepţiei politice moderne şi avansate a Entente-i.

După cum L'Entente Cordiale este forţa politică efectivă, care asigură pacea în Apusul Europei şi în colonii, tot aşa La Petite Entente, care are de bază tot aceleaşi idei politice asigură prin forţa ei pacea în Balcani şi Centrul Europei.

La 8 Aprilie, când se împlineşte un sfert de veac dela înfiinţarea Ententei Cordiale, care în acest timp a dat dovadă de forţa şi vitalitatea ei, noi Românii cu o vie bucurie salutăm aceasta nuntă de argint şi ne asociem la aceasta mare serbare şi ca soră mai mică a Franţei, dar şi ca membrii ai Micei Entente.

In special noi chemăriştii risipiţi în toate statele celor două Entente ne vom nizui din toate puterile noastre să menţinem şi se adâncim acele legături sfinte, cari au fost plămădite din pământul tranşeelor udat de sângele soldaţilor tuturor naţiunilor, cari cu vitregie au luptat pentru marea dreptate istorică realizată prin ei.

Istoria cu litere neperitoare va săpa pe filele ei numele lui Eduard VII-lea care prin autoritatea sa, apoi Paul Cambou, Lord Landstowne şi Delcassé, cari prin inteligenţa şi instinctul lor diplomatic au creat L'Entente Cordiale, în timpul oportun.

Paris, 3/IV 929.

Dr. Emil Pop.

Galeria Foch.

O lipsă ce trebue complectată.

Există în muzeul militar din Paris o galerie ce poartă numele mareşalului de curând decedat şi care adăposteşte obiecte — amintiri ale armatelor aliate din războiul mondial. Fiecare naţiune, ai cărei fii şi-au vărsat sângele alături de francezi, şi-a făcut o chestiune de onoare din invitaţia de a sintetiza contribuţia sa în războiu prin aceea ce are mai reprezentativ şi demn.

Alături de americani, englezi, canadieni, italieni, sârbi, cehoslovaci, japonezi, etc. figurăm bineînţeles şi noi românii. In timp ce însă primii au vitrine bogate cu manechine îmbrăcate în uniformele respective, decoraţii, modele de proiectile, panoplii, arme, etc., noi nu ocupăm decât un perete, pe care se află: bustul generalului Averescu, un model de drapel românesc şi opt tablouri, reprezentând scene din războiul nostru pentru întregirea neamului. Atât.

In comparaţie cu celelalte state este fără îndoială prea puţin. Tablourile sunt bune, ce e drept, şi am văzut multă lume admirând pe ostaşul dela Mărăşeşti în cămaşă şi cu arma în mână. Totuşi nu este suficient.

Avem atâtea lucruri ce merită a fi expuse şi cari ar demonstra rolul României în războiu, rol ce din cauza frontului îndepărtat este poate prea puţin cunoscut aici. Apoi — imitând exemplul Cehoslovaciei — n'ar trebui să uităm nici legiunile române, cari, constituite pe teritoriul aliaţilor, le-au lăsat amintiri neşterse.

O revizuire a „păretului" românesc se impune cu atât mai mult, cu cât acesta e un mijloc ieftin şi în acelaş timp onorabil de propagandă naţională. Trebue să popularizăm ceea ce avem bun şi de merit: înainte de toate armata. Nu trebue să lăsăm opinia publică străină să uite, că România a fost o credincioasă aliată în timpul campaniei; suntem datori nu numai viitorului ţării, dar şi celor 800.000 eroi, cari au luptat şi sângerat pentru patrie.

Muzeul militar, formând un întreg cu domul Invalizilor, unde doarme somnul de veci Napoleon, şi Foch, este una din principalele atracţii ale Parisului. Până şi cel mai blazat globetrotter englez îl vizitează după ce a dat raita cuvenită prin Montmartre şi s'a urcat în turnul Eiffel. Locul este deci cel mai potrivit pentru a înfăţişa lumii un capitol din istoria noastră naţională: acel al înfăptuirii visului milenar. Intru cât spaţiul ar permite, s'ar putea expune apoi copii de ale uniformelor dorobanţilor, ale tunurilor de lemn, cu cari luptă Avram Iancu, etc. Alegerea obiectelor ar trebui să se facă în orice caz cu o grije deosebită, dat fiind, că nu este vorbă de o expoziţie temporară într'un oraş oarecare.

Sper, că atrăgând atenţia asupra acestei chestiuni de prestigiu şi propagandă naţională, cei în drept vor şti să-i dea o soluţie satisfăcătoare.

Paris, Aprilie 1929.

Aurel Păcurariu.

Legenda bolşevismului.

Parcă-i văd la Mărăşti cu raniţa pe spate, surmenaţi de prestaţiunile supra omeneşti, depuse întru apărarea gliei strămoşeşti: parcă-i văd chiar azi, cum se îmbujorau la faţă, cum puterile sleite ale unui trup copleşit de mizeriile şi inconvenientele inevitabile unui războiu, primiau un curent electrizător de improspătare şi primenire, *când li s'a dat ordinul pentru dezarmarea şi imunizarea bolşevicilor din Moldova şi apoi din Basarabia.* Acest fenomen al primenirii forţelor nu era altceva, decât reflexul spontan al sufletului, care înţelege să reacţioneze prompt şi energic contra unui curent străin de vederile, străin de aspiraţiunile sale. Era reliefarea sufletului, care ca un adevărat cult iubeşte pacea, liniştea şi ordinea şi care potrivit firii sale conservatoare şi cumpănite înţălege să abandoneze în evoluţie salturile, cari pot fi periculoase.

Şi acei, cari cu feţele imbujorate şi cu forţele reimprospătate *au dat lovitura de graţie bolşevicilor nu erau alţii, decât ofiţerul şi soldatul român, era însuşi poporul român* reprezentat prin energia bravilor săi fii.

Şi dacă sufletul românesc nu s'a contaminat de bolşevism atunci, când în urma împrejurărilor trebuia, să fie în contact cu ei, ba chiar a dus o luptă hotărâtă contra lor, dezarmându-i şi alungându-i de pe pământul ţării, şi dacă poporul nostru harnic şi muncitor *îşi vede de lucrurile sale nespărgându-şi capul cu bolşevismul* şi proganda bolşevică şi dacă *nu găseşti intelectual român pur sânge ademenit de utopiile marxiste* şi dacă noi românii suntem în această ţară elementul covârşitor *ca număr şi dominant „de jure et de facto"*, atunci nu înţeleg de ce atâta zarvă cu bolşevismul în ţara românească? Nu înţeleg acest subiect cu atâta predilecţie, *când, românul nu este şi nici nu poate fi* — în urma firii şi naturii sale — *bolşevic.* Iată de ce susţin, că *la noi există mai mult o legendă a bolşevismului.*

Da. Acesta este adevărul. Recentele incidente dela Timişoara şi Vulcan nu răstoarnă susţinerea de mai sus. Aceste probează numai, că în massa compactă a românismului există elemente de o structură sufletească morbidă, deci străine sufletului robust şi sănătos al naţiunii. Probează, că acestor fermenţi ai dezordinei le lipseşte capacitatea adaptabilităţii simţului de pace şi ordine atât de pronunţat al poporului nostru. Ori aceste manifestări izolate a câtorva cretini *nu ne îndreptăţesc, ca cu orice preţ să inventăm noi bolşevismul,* atunci când toată lumea fuge de el.

Ne servesc însă aceste incidente drept un memento pentru a abandona sistemul toleranţei noastre. Dacă sufletului blajin al poporului românesc îi este străină concepţia asimilării forţate a cetăţenilor de altă limbă, iată însă că cele întâmplate la Timişoara ne impun în mod imperios asimilarea forţată a tuturor elementelor cari convieţuesc cu noi, la sufletul naţiunii, la simţul de pace şi de ordine al poporului. Iată datoria guvernului, ca prin profilaxia legii să însănătoşeze aceste elemente morbide. Să se aplice deci rigorile legii faţă de toţi aceia, cari fie direct, *fie indirect* încearcă numai să turbure pacea şi ordinea în ţară. Sufletul pacinic şi iubitor de ordine al naţiunii reclamă aceasta.

Şi după ce prin rigoarea legii se va face asimilarea forţată a acestor indivizi ai dizordinei, simţului iubitor de pace şi ordine al naţiunei, *ne vom convinge de fapt, că întreg bolşevismul la* **noi a fost numai o legendă.** Poporul român, la Budapesta a salvat Europa de comunism, n'are teamă de acel pericol, care în România numai sub formă de legendă există.

Alhor.

Dl Ministru Mihaiu Popovici refuză ziarul „Chemarea".....

(at) Cazul este semnificativ de tot. Ca orice instituţie, dimineaţa desfacem şi noi posta noastră, aducându-ne mai câte un articol trimis din provincie, mai o scrisoare de încurajare, mai un mandat postal asupra unui abonament, etc., dar iată că posta din zilele trecute ne-a adus ceva senzaţional. „Chemarea" trimisă dlui ministru M. Popovici, *abonat* în toată regula, ne-a fost retrimisă cu menţiunea că se refuză primirea.

Aprecierea dlui ministru Popovici asupra „Chemării" o cunoaştem. Nu vom insista deci asupra ei, căci nu e nevoe. Dar tocmai fiindcă ştiam că dl ministru Popovici ţine mult la organizaţia şi ziarul nostru, n'am înţeles de loc refuzul.

L'am supărat pe dl ministru fără a avea această intenţie? — ne-am întrebat — am comis noi vre-o greşală? continuam întrebând şi dialogând cu noi înşine; nimic n'am descoperit până într'un timp. Dar iată că ne-a venit şi explicaţia.

In acel număr refuzat era vorba de matrapazlâcurile unui administrator financiar... cu unt pe cap, şi noi l'am cam lăţit la soare... *Cum mulţi administratori nu sunt altceva decât copiii adoptivi ai unor funcţionari mari şi mărişori de prin Bucureşti... susţinându-se reciproc,* natural în bine ca şi în rău se putea ca un funcţionar dela centru găsind despre începutul unei campanii pornită în contra unui ..... *„adoptat"* sa-l lase pe acesta pe mâinile nemiloaseale „Chemării"? Iată soluţia ministerului! Se putea ca el să lase ca glasul de protest tipărit în „Chemarea" dlui ministru Popovici la fel ca şi în „Chemarea" ori căruţ abonat să pătrundă până la... ministru? Nu! Deci? „Radem „Chemarea" dela Ministerul Finanţelor..."

Dragă *confiscător anonim al corespondenţei particulare a dlui ministru Popovici!* Te-ai înşelat, pentru dublu motiv. Te-ai înşelat pentrucă noi am pus în plic ziarul „Chemarea" trimiţându-i-o dlui Ministru, pentru ca să fim siguri că o va primi. Te-ai înşelat pentrucă vezi noi cunoaştem tăria legăturei sufleteşti dintre noi şi cei ce conduc azi Ţara, şi am denunţat în public cazul refuzului şi îi aducem chiar noi la cunoştinţa dlui ministru Popovici că „D-Sa" a refuzat *„Chemarea"*... căci Dsa nu ştia acest lucru, o ştim noi cu preciziune, să o afle deci acum dl Ministru.

Cazul este interesant, — incontestabil — dar mai presus de toate *semnificativ. Nu e un caz izolat, este un caz identificat.* Un funcţionar pus bine-înţeles şi în serviciul unui partid politic actualmente în opoziţie, îl „apără" pe ministrul său de *„neplăcerea"* de a i se aduce la cunoştinţă, abuzuri, pungăşii etc. Că în partidul liberal aceasta mentalitate de confiscare a superiorului era o dogmă, o ştim, noi însă vrem să rupem în două această tradiţie. Indrăzneala funcţionarului care *confiscă* informaţiile Ministrului său, şi se vâră ic între opinia publică, setoasă de îndreptarea unor anomalii, şi de accelerarea purificărei administraţiei Ţării, este pe cât de caracteristică pe atât de generală...

Suntem de părerea ca *„anarchia"* din ministere — dacă există — să se suprime cu aceiaşi energie ca şi în restul ţării. Totalul cazurilor mici şi izolate, creiază evenimentul iar *„stropul cu strop al mărilor* **potop!"...**

Cetiţi şi răspândiţi „CHEMAREA"

© BCUCluj

Intensificarea exportului.

Intensificarea exportului este astăzi fără îndoială problema ce preocupă în cel mai înalt grad, cercurile economice ale guvernului. Tatonările făcute în ultima vreme în streinătate, cum şi studierea modalităţilor organizării unui export regulat de vite în Italia sunt indicii sigure în direcţia aceasta, pentrucă a fost suficient timp material ca să ne convingem, că mult trâmbiţatele intensificări ale exportului de până acum, n'au fost decât nişte formule pasive şi impotente.

In absenţa unui export regulat şi organizat al produselor noastre rezidă toate greşelile defunctei politici economice, ale cărei urmări nefaste se repercutează violent asupra situaţiei actuale. Tot lipsa acestui export a contribuit şi la agravarea crizei economice şi valutare pentrucă este imposibil de conceput ca să se poată susţine „à la longue" o valută, în sprijinul căreia nu concură, sau concură extrem de capricios, exportul produselor ţării respective.

N'am exportat şi dacă în sezonuri extrem de favorabile am exportat ceva, exportul nostru a îmbrăcat o haină primitivă, aşa că n'am obţinut rezultatele la cari ne îndrituesc bogăţiile ţării noastre. N'am avut o politică de convenţii, sau cel puţin, acorduri comerciale, atunci când conjuncturile favorabile ne permiteau o astfel de politică. Am exportat atunci când condiţiuni excepţionale de rentabilitate îndemnau pe streini să ne cerceteze şi să ne cumpere produsele ţării noastre, şi cari la primul simptom ne abandonau pentru competitori mai bine inspiraţi în arta de a vinde. N'am ştiut să ne legăm cumpărătorii şi pentru viitor, am fost concuraţi pe piaţa internaţională de toţi vecinii mai puţin dotaţi decât noi, aşa că nu trebuesc căutate prea departe cauzele crizei ce ne bântuie cu furie Ţara de 10 ani încoace.

Am pierdut contactul economic cu pieţele streine încât astăzi suntem complect izolaţi de lumea comercială a Apusului. Cumpărăm şi acum din streinătate. De vândut, nu vindem, vindem puţin, dar totdeauna sporadic şi fără beneficiile la cari am avea dreptul integral. E timpul deci să se termine cu această politică de export medievală, e timpul să destindem situaţia economică internaţională în care virtualmente ne strangulăm, pentrucă mai presus de toate trebuie să predomine interesele naţionale şi interesele majorităţii locuitorilor acestei ţări. Avem ce să exportăm, rămâne să găsim modalităţile de export, pentruca să ne bucurăm real de beneficiile imense ale unei balanţe comerciale active.

In linii generale exportul nostru se rezumă la cereale, vite şi petrol. Sezonul cerealelor este încă departe, aşa că problema lui nu se pune deocamdată pe tapet. In orice caz mărirea cantităţii exportabile de cereale este primul punct principal şi aceasta nu se poate obţine prin ultima măsură, standardizarea. Trebuiesc mai întâi procurate mijloacele ca să se semene mai mult şi mai sistematic. O politică agricolă nu poate începe cu standardizarea, pentru simplul motiv că nu avem ce să standardizăm!

Nu tot aşa stau lucrurile cu chestiunea exportului de vite. Stocul nostru de vite mărindu-se în fiecare an cu 1,500.000 capete, lasă libere pentru export cam 250.000 capete de vite cornute, pentrucă consumul intern se urcă deabia la un milion şi un sfert capete. Astăzi nu exportăm decât aproximativ 70.000 capete anual. Diferenţa până la disponibilul nostru de export însumează cam 2—3 miliarde lei.

In ce priveşte petrolul stăm şi mai bine, conjucturile iuternaţionale favorizându-ne de aproape. Prin limitarea producţiei mondiale de petrol de către marile trusturi „Standard Oil" şi „Royal Dutch Shell" se urmăreşte urcarea preţului petrolului. Rămâne ca producţia noastră de petrol să crească şi să obţinem astfel maximum de avantagii.

Perspective au fost... şi sunt!

Gh. I. Popescu.

Cultură ardelenească, sau d. G. Filipescu alchimist politic.

Perioadele de ascendenţă şi descendenţă ale alchimiei s'au strecurat neobservate cu întreaga lor organizaţie de pe planul ideilor cari au preocupat lumea. Redevenţele ştiinţifice practice, produse de aceasta nouă, — azi atingând maximul de decrepitudine, — colonie de dementă idee creatoare erau prea ridicole şi a mai provocat apoi inversiuni psihice, cari nu inspirau câtuşi de puţin griji de maternitate opiniei, dar înfiinţarea răsleţelor scene de marionete periclitau existenţa teatrelor. Spiritul materialist al alchimiei din secolii trecuţi s'a reprodus prin infecţie, nu însă în forma iniţială puţin abstractă: alchimia politică.

Celelalte ţări ale Europei au oferit acestei categorii de specializare terenuri mai mănoase, partizani mai numeroşi, la noi însă numărul lor se reduce la un „şef" d. Grigore Filipescu, secundat de o patrulă de mercenari cu bocancii rupţi şi pe a căror tunică este agăţată eşarfa cu inscripţia: „Şi noi suntem alchimişti politici cari lucrăm pentru descoperirea panaceului ministerial", având ca organ pentru strângerea membrilor, cotidianul „Epoca", (a nu se confunda cu ziarul de odinioară al decedatului N. Filipescu).

Un fenomen curios urmăreşte însă pe aceşti moştenitori: albinismul Lipsa infuziunii sângelui proaspăt al vremilor contimporane, însoţită vecinic de un instinct nomad de colindare, — nu numai de Crăciun — prin repertorii diferitelor organizaţiuni pentru surprinderea „sacului cu lâna" ministerială rămas vacant, a atrofiat simţul văzului şi al auzului, rezultând din intervertirea anotimpurilor sociale.

Intr'un număr trecut al organului oficial pentru recrutarea ucenicilor, unul din mercenari încearcă să tragă pleoapa scorţoasă a bocancului pentru ca degetele să nu mai vadă lumea din afară deci să se acomodeze calităţilor stăpânului dar care în ciuda lor revine aruncată de trambulina curiozităţii, iar cu cealaltă mână încearcă dacă pojghiţa transparentă a culturii alchimiştilor politici nu se potriveşte civilizaţiei şi bontonului „respectivilor" ardeleni.

Că „prânzul de gală" a produs o superaciditate în stomacul regionalismului cultural, al patrulei de mercenari este incontestabil, mai mult încă romanţa albinismului pare că provoacă întârzieri şi chemări telefonice în perceptele politicianilor alchimişti. Unii mănâncă şi alţii râgăe este o paralelă sinonimă cu invitaţii banchetelor diplomatice şi mojicii alchimiei politice.

Dar pentru ce atâta atenţie unor rânduri de nudă paperasie: este eufemia unor naufragiaţi ai vieţii politice a căror idei epileptice nu pot jigni autonomia purului adevăr; nu cultura subalternă va putea condamna pe cea mai înaltă, chiar dacă este numai în imediata superioritate.

Nu dle Filipescu, nu căpăţânile pe cari dta le pipăi cu părintescu-ţi scut vor putea măsura cultura noastră, a ardelenilor; trece această atribuţie prevăzută în statutele crezului dtale altor oameni permiţând restului să se ocupe de civilizaţia Ardealului, — te sfătuiesc, — pentrucă prinosul nostru politic dat prin guvernul naţional-ţărănesc şi tezaurul nostru cultural nu pot fi apreciate de sfera dtale şi a patrulei ce conduci! Şi ne miră circumstanţa, că nu ţi-e frică să complectezi ziarul „Epoca" cu atari subiecte, căci dacă declari războiul culturei bazată pe regionalism nu ştiu care vor triumfa: occidentalii dlui Iuliu Maniu sau orientalii dtale.

Dragoş-Sibian-Ardeleanu.

Cutia cu plângeri.

Tragedia unui primpretor

Categoria cea mai greu încercată de funcţionari — pe timpul absurdelor guvernări liberale şi averescane — erau primpretorii; o ştim prea bine. Abuzul cerut dela centru, refuzat... se pedepsea cu abuzul... suspendărei, transferărei, intimidărei cine nu o ştie? Vroind să faci istoricul afacerilor murdare, istoricul abuzurilor regimurilor trecute ar trebui să muncesti vieţi întregi. Nu ne vom pierde timpul cu aşa ceva, în schimb vom schiţa în linii mari tortura unui primpretor ajuns azi în cea mai neagră mizerie pentrucă n'a vroit să-şi vândă cinstea.

Iată ce destăinue într'altele dl Gh. G. fost primpretor în săcuime:

„Sunt aruncat pe drumuri de politica lor, pentruca să poată fi căpătuit un jidan maghiarizat, un beţiv fără pereche, care a transformat Pretura în cârciumă — trecut acesta prin toate partidele politice, scos din serviciu de cinci ori până acuma, ca netrebnic, şi mai pe urmă în 1925 scos din serviciu pentru necunoaşterea limbei române. E un individ alungat de unguri pentru potlogării, iar pentru fapte nu tocmai patriotice a fost urmărit de siguranţă.

Iar eu — sunt scos din serviciu în urma unui proces ce mi-a ***înscenat*** *partidul maghiar şi câţi-va români vânduţi ungurilor, pentru a face loc celui de mai sus. Eu care-mi făceam datoria încă din acele vremuri când nu un jandarm român a fost răpus de gloanţele revoluţionarilor săcui! a trebuit să plec că să-i fac loc susţinutului partidului maghiar şi al unui jidan fost senator liberal şi rector al Universităţii din Debreţin pe timpul comunismului.*

Dacă cele de sus sunt adevăruri-adevărate — n'avem motiv să credem altfel — atunci scoaterea din serviciu a maghiaroidului beţivan şi reintegrarea primpretorului Gheorghe G. suspendat în 1927 pentru ficţiuni, e o chestiune de prestigiu românesc.

Reformă administrativă şi regionalism.

In limbajul politic dela noi, s'au creiat idiotisme cari adesea aduc turburări şi neînţelegeri, în jurul unor chestiuni destul de importante, cum sunt mai ales cele de ordin politico-social. Aşa este cuvântul regionalism, care în limbajul cotidian, este întrebuinţat ca sinonim al cuvântului „separatism". Aceste două noţiuni însă, nu sunt deloc identice după cum ar părea la prima vedere.

Regionalismul, este un ansamblu de credinţe, de obiceiuri, de năzuinţe a le aceleaşi colectivităţi, preocupate de nevoi şi interese identice.

In legătură cu noua reformă administrativă proectată, se naşte întrebarea: *este sau nu, periculoasă, pentru unitatea naţională, o descentralizare administrativă pe regiuni?*

(Evident că ea este declarată nefastă de către liberali, cari nu privesc cu ochi buni nici curăţirea celor câteva zeci de mii de vagoane de gunoi, depe străzile Bucureştiului)

Un răspuns la întrebarea de mai sus ne dă şi istoria. Cine cunoaşte de exemplu istoria Italiei, nu poate nega existenţa regionalismului italian. Acolo n'au fost numai năzuinţe, obiceiuri şi credinţe comune, căci diferenţierile regionale de acolo erau brăzdate mai adânc, erau în însă-şi limba acelui popor, cu dialectele lui deosebite şi cu o literatură proprie, cum este cea siciliană, napolitană şi altele. Şi totuş aceste diferenţieri radicale la aparenţă, n'au împiedicat unirea Italiei de astăzi şi cu tot acest regionalism pronunţat, psihoza fascismului, a inundat Italia, dela un capăt la celălalt, biruind atât vrăşmaşii interni, cât şi pe cei externi. Aceasta, pentrucă *„în aceste mici focare regionaliste se înroşire fierul ce urma să fie pus pe nicovală".*

Este semnificativ faptul, că ţările din Europa, cari au dus o luptă înverşunată pentru unitatea naţională, sunt tocmai acele ţări cari au avut cel mai puternic regionalism dovedind că regionalismul nu poate fi considerat pericol pentru unitate. Un exemplu viu, este Elveţia. Aici, găsim religii deosebite, secte diferite, cantoane a legi diferite şi cetăţenii toruş trăesc în cea mai perfectă unitate de stat.

De ce ar periclita atunci numai la noi regionalismul, unitatea noastră naţională şi prin urmare de ce numai la noi, descentralizarea administrativă pe regiuni, ar fi un rău ce s'ar aduce ţării noastre.

Regionalismul nu este dăunător, ci este chiar util, evoluţiunii unui stat unitar, dacă descentralizarea administrativă nu uită un element: *regiunea trebue să fie un organism viu, o celulă, care convieţueşte cu celelalte şi cari toate într'o sigură unitate, formeaza statul.*

După guvernările păcătoase de până acum, se simte o specială nevoe ca administraţia locală să aibă toată forţa de iniţiativă necesară unei purificări

Guvernul Maniu dând ţării legea administrativă va mai pune o piatră solidă la temelia acestei ţări, care acuma începe să-şi afirme adevărata fiinţă, în existenţa statelor moderne din Europa.

Onoriu Cheţianu.

Scrisori dela Redacţie.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

Antipa Giunghiu com. Aivai. Intradevăr ne apropiem de aniversarea bociturilor şi urletelor a foame... a averescânilor, la „Stâna New-York-Cluj" disperaţi şi rău flămânzi. Parcă-l văd cum deshcizându-şi fălcile înspăimântătoare Friptomir Silwion urla îngrozitor a „Chemarea Tinerimei Române". Iuda Ardealului, bufonul Tavi, comerciantul de şprituri Popa, bănuind că urletul Friptomirului, va proveni întradevăr din vre-o durere sufletească ori trupească, l'au cercetat mai deaproape. Analiza sufletului a mers repede, căci s'a constatat unisono că nu avea suflet odată-ce pentru o friptură, un ciolan, a vândut un neam întreg. Cercetându-i trupul i-au descoperit în gât un os ce împugându-l îl impedeca să-şi înghită liniştit friptura. Osul a fost identificat, şi ce credeţi ce-a fost? *„Os chemareus tinereimus românus".* De acea urla bietul Friptowmir. Osul n'a putut fi îndepărtat cu nici o intervenţie şi din această cauză Friptowmir înclină a răzbunare, mai mult ca paiaţa Tavi, care cu scârboasa-i gesticulaţie, imitând o buliandră poza şi ameninţa cu răsbunare o Ţară întreagă dintr'un local de consumaţie după o beţie în toată regula. Imi răsună în ureche şi acum urletul strident al cocotei politicei româneşti spunând: „iar pe naţiionalii dlui Ma... niu... lă... sa... ţii... în... grija... mea!!! crezând că va cumpăra Ţara cu cele 13 milioane, şi apoi îşi va face de cap, venind la putere. Nu-te-a ajutat Dumnezeu, să nici nu-ţi ajute nici odată. Cât despre „mâinile" tale... murdărite de milioane, noi am fost în grija lor. Sufletele însă le-am ferit de M. Ta (murdăria Ta) şi vezi am scăpat cu suflet curat. Cocotă politică acum Tu eşti în mâinile noastre, noi însă nu ne răzbunăm..., în schimb ne batem joc de Tine şi dacă ţi-i mult... ne jertfim a Te scuipa.

Dimitriu, — Cluj. Intrebăm dacă e adevărat — *deoare-ce se vorbeşte* — că nu plătiţi nici o chirie pentru încăperile ocupate de Dv. în Calea Victoriei, în schimb ridicaţi o chirie frumoşică după imobilul din Str. Clemenceau, iar apartamentele destinate pentru a le ocupa, dela Adm. Fin. stau goale. Nu credeţi că bieţii funcţionari cari stau inghesuiţi în câteva mici birouri infectate de mulţimea care se perindează zilnic prin ele în cel mai scurt timp trebue duşi la Colibiţa pe când Dv. vă desfătaţi ca cel din biblie. Domnule Dimitriu! Noi credem — nu din rea voinţă — că nu se mai poate să fii şi cu cloşca şi cu ouă şi cu puii.

Dis — „ordinea" Bucureşti: Iar daţi alarma că Agricultura e ameninţată de dezastru. Vi teamă de secetă? Mai mare secetă ca în zece ani de guvernare din regimul trecut nu va mai fi, numai fantezia Dv. poate creia.

Doi C. şi un I. Cluj: Nu-i ai dragi pe Chemăriştii Partidului Naţional Ţărănesc? Dar atunci de ce ne imitaţi în toate ca papagalul? Ar fi cu mult mai bine dacă ai fi mai obiectiv în articolele şi publicaţiile Dtale lăsând la o parte banul lui Iuda care îţi schimbă părerile mai ales de când eşti şi director politic... Vezi Doamne!

Redactor responsabil:
Dr. A. T. MUREŞAN

Tipografia Naţională S. A., Cluj, Str. Regina Maria No. 36

© BCUCluj